

Kontakty z Mediami i
Informacja

Sąd Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 75/18
Luksemburg, 31 maja 2018 r.

Wyrok w sprawach połączonych T-770/16 i T-352/17
Janusz Korwin-Mikke / Parlament

Sąd stwierdził nieważność decyzji Prezydium Parlamentu Europejskiego nakładających sankcje na europoła Korwina-Mikkego z powodu jego wypowiedzi na sali obrad

Niezależnie od szczególnie szokującego charakteru wypowiedzi J. Korwina-Mikkego, w braku zakłócenia obrad lub prac Parlamentu, odpowiednie przepisy regulaminu Parlamentu nie pozwalają na ukaranie europoła z powodu wypowiedzi sformułowanych w kontekście jego funkcji parlamentarnych

Janusz Korwin-Mikke jest posłem do Parlamentu Europejskiego. Podczas sesji plenarnej Parlamentu w dniu 7 czerwca 2016 r. mającej za temat „Obecny stan zewnętrznych aspektów Europejskiego programu w zakresie migracji: dla nowego porozumienia w sprawie migracji” oraz sesji w dniu 1 marca 2017 r. mającej za przedmiot „Gender pay gap” (czyli problem różnic w wynagradzaniu kobiet i mężczyzn), J. Korwin-Mikke zabrał głos, formułując szczególnie szokujące wypowiedzi na temat imigrantów i kobiet.

Decyzjami z dnia 5 lipca 2016 r. i 14 marca 2017 r. Przewodniczący Parlamentu nałożył na tego posła kilka kar, a mianowicie utratę prawa do otrzymywania dziennej diety na utrzymanie odpowiednio przez okres 10 i 30 dni oraz czasowe zawieszenie uczestnictwa we wszystkich pracach Parlamentu na okres odpowiednio 5 i 10 kolejnych dni, bez uszczerbku dla wykonywania prawa głosu na posiedzeniu plenarnym. Ponadto, w kontekście decyzji z 14 marca 2017 r. Przewodniczący Parlamentu zabronił posłowi reprezentowania Parlamentu przez okres jednego roku.

Ponieważ Prezydium Parlamentu¹, decyzjami z dnia 1 sierpnia 2016 r. i z 3 kwietnia 2017 r. utrzymało kary nałożone przez Przewodniczącego Parlamentu, J. Korwin-Mikke, w dniach 2 listopada 2016 r. i 2 czerwca 2017 r., wniósł do Sądu Unii Europejskiej dwie skargi o stwierdzenie nieważności tych decyzji oraz o naprawienie szkody majątkowej i krzywdy, które miały zostać spowodowane tymi decyzjami.

W dzisiejszych wyrokach Sąd podkreślił, że wolność słowa zajmuje kluczowe miejsce w demokratycznych społeczeństwach i z tego względu stanowi prawo podstawowe. Jednakże prawo do wolności słowa nie stanowi bezwzględnej prerogatywy, a jego wykonywanie może, z zastrzeżeniem określonych warunków, podlegać ograniczeniom. Ograniczenia te podlegają ścisłej ocenie, a ingerencje w wolność słowa są dozwolone tylko wtedy, gdy spełniają trzy warunki. Muszą być „przewidziane przez prawo”, mieć na celu interes ogólny i nie mieć nadmiernego charakteru.

Sąd stwierdził, że wolności słowa parlamentarzystów należy przyznać zwiększoną ochronę ze względu na fundamentalne znaczenie, jakie w społeczeństwie demokratycznym odgrywa Parlament. Jednak korzystanie z tej wolności w Parlamencie musi czasem ustąpić uzasadnionym interesom, jakimi są ochrona prawidłowego porządku działalności parlamentarnej i ochrona praw innych parlamentarzystów. Wynika z tego, że wewnętrzne zasady parlamentu mogą przewidywać możliwości nakładania kar z powodu wypowiedzi formułowanych przez parlamentarzystów tylko

¹ Prezydium Parlamentu jest organem zarządczym Parlamentu Europejskiego.

pod warunkiem, że wypowiedzi te godzą w jego skuteczne funkcjonowanie lub stanowią poważne zagrożenie dla społeczeństwa, takie jak nawoływanie do przemocy lub nienawiści rasowej.

W omawianej sprawie Sąd w pierwszej kolejności stwierdził, że art. 166 regulaminu Parlamentu przewidywał – w brzmieniu z lipca 2014 r. obowiązującym w sprawie T-770/16 – że jego Przewodniczący podejmuje umotywowaną decyzję w sprawie nałożenia odpowiedniej sankcji „[w] przypadku wyjątkowo poważnego zakłócenia obrad lub prac Parlamentu z naruszeniem zasad określonych w art. 11 [...]”. W tym brzmieniu właściwe przepisy regulaminu dotyczyły wyłącznie zachowania posłów. Wypowiedzi formułowane przez posła nie były jako takie tam wymienione, a tym samym nie mogły stanowić przedmiotu sankcji.

W regulaminie w brzmieniu zmienionym, który wszedł w życie w dniu 16 stycznia 2017 r. i ma zastosowanie w sprawie T-352/17, art. 166 regulaminu Parlamentu pozwalał na przyjęcie kar „[w] przypadku poważnego zakłócenia obrad lub prac Parlamentu z naruszeniem zasad określonych w art. 11 [...]”. Ta zmieniona wersja ujmowała już w sposób wyraźny zakaz „wypowiedzi lub zachowa[ń] o charakterze zniesławiającym, rasistowskim czy ksenofobicznym” w swym art. 11 ust. 3 akapit drugi.

Jednakże, jeśli chodzi o „zachowania” lub „wypowiedzi”, Sąd stwierdził, że wykładnia literalna przepisu regulaminu pozwalającego na nałożenie sankcji dyscyplinarnych na posła (art. 166) prowadzi do wniosku, że naruszenie zasad i wartości, o których mowa w art. 11 (do którego odnosi się art. 166), nie stanowi podstawy do niezależnego oskarżenia, ale dodatkowy warunek konieczny do tego, by móc nakładać sankcje za zakłócanie prac Parlamentu. Wynika z tego, że naruszenie zasad określonych w art. 11 regulaminu, przy założeniu, że zostało wykazane, samo w sobie nie może zostać jako takie ukarane, lecz tylko wtedy, gdy towarzyszy temu zakłócenie pracy Parlamentu.

W omawianej sprawie Sąd stwierdził, że ani z decyzji Prezydium, ani z pism procesowych stron nie wynika, że wypowiedzi J. Korwina-Mikkego przed Parlamentem podczas sesji plenarnych w dniach 7 czerwca 2016 r. i 1 marca 2017 r. spowodowały jakiegokolwiek zakłócenia obrad w rozumieniu regulaminu. Na rozprawie Parlament przyznał zresztą, że na sali obrad nie było zakłóceń. W tym kontekście Sąd odrzucił argument Parlamentu, jakoby „zakłócenie”, które uzasadniałoby nałożenie kar dyscyplinarnych, nastąpiło poza obradami, poprzez godzenie w reputację Parlamentu i jego godność jako instytucji. W braku bowiem jasno określonych kryteriów, które mogłyby skłonić prezydium Parlamentu do stwierdzenia rzekomego naruszenia godności Parlamentu, taka interpretacja prowadziłaby do arbitralnego ograniczenia wolności słowa parlamentarzystów.

W tych okolicznościach i pomimo szczególnie szokującego charakteru słów użytych przez skarżącego podczas jego wystąpień, Parlament nie mógł w niniejszym przypadku nałożyć na niego środka dyscyplinarnego na podstawie art. 166 regulaminu. W związku z tym Sąd stwierdził nieważność decyzji Prezydium zaskarżonych przez J. Korwina-Mikkego.

Wreszcie Sąd zbadał żądania odszkodowawcze wysunięte przez J. Korwina-Mikkego. Po pierwsze, jeśli chodzi o żądanie odszkodowania za straty finansowe wynikające z utraty prawa do diety dziennej na utrzymanie, Sąd zauważył, że w związku ze stwierdzeniem nieważności decyzji Prezydium, na Parlamencie ciąży obowiązek podjęcia niezbędnych działań w celu wykonania wyroku Sądu, co wiąże się ze zwrotem kwot odpowiadających diecie dziennej, której płatność została zawieszona. W związku z tym poseł nie wyjaśnił, w jaki sposób stwierdzenie nieważności nie pozwala mu uzyskać naprawienia całej szkody. Po drugie, jeśli chodzi o żądanie zadośćuczynienia za krzywdę, jakiej miał doznać poseł, Sąd przypomniał, że stwierdzenie nieważności aktu niezgodnego z prawem może samo w sobie stanowić właściwe, a co do zasady wystarczające, zadośćuczynienie krzywdy, które mógł spowodować ten akt, chyba że skarżący wykaże, że doznał krzywdy dającej się oddzielić od niezgodności z prawem, która stanowi podstawę stwierdzenia nieważności, a krzywda ta nie może zostać w pełni naprawiona w wyniku takiego stwierdzenia nieważności. W aktach sprawy nie ma jednak żadnych dowodów na to, że decyzje Przewodniczącego i decyzje Prezydium zostały przyjęte w warunkach, które spowodowały krzywdę u J. Korwina-Mikkego niezależnie od aktów, których nieważność została stwierdzona.

W tych okolicznościach Sąd oddalił wszystkie żądania odszkodowawcze J. Korwina-Mikkego.

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zaradzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

Pełny tekst wyroków ([T-770/16](#) i [T-352/17](#)) jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793